

SYDDANSK UNIVERSITET

STUDIEORDNING FOR

**Sidefag i Latin
2017**

Bachelor- og kandidatniveau

DET HUMANISTISKE FAKULTET

Indholdsfortegnelse

Faglig del.....	3
I. Bestemmelser for sidefag i Latin	3
A. Mål og forudsætninger.....	3
§ 1. Sidefag i Latin (bachelorniveau).....	3
§ 2. Sidefag i Latin (kandidatniveau).....	4
§ 3. Studerendes mulighed for kontakt til relevant forskningsmiljø.....	6
§ 4. Beskæftigelsesprofil	6
§ 5. Adgangskrav	7
B. Opbygning og progression.....	9
§ 6. Faglig progression og sammenhæng	9
§ 7. Progression for sidefag i Latin, 45 ECTS, bachelorniveau	10
§ 8. Progression for sidefag i Latin, 50 ECTS, kandidatniveau	10
§ 9. Principper for valg af undervisnings- og prøveformer	11
§ 10. Eksamensoversigt – sidefag i Latin, 45 ECTS, bachelorniveau	16
§ 11. Eksamensoversigt – sidefag i Latin, 50 ECTS, kandidatniveau	17
C. Særlige definitioner og eksamensbestemmelser for faget	18
§ 12. Fællesbestemmelser.....	18
§ 13. Forudsætninger for deltagelse i undervisningen	18
§ 14. Eksamen afholdt på computer	18
§ 15. Undervisnings- og eksamenssprog.....	18
§ 16. Pensum	18
§ 17. Petitum	18
§ 18. Hjemmeopgave og portefølje.....	19
§ 19. Hjælpebidler	19
II. Beskrivelse af bachelorsidefagets discipliner.....	20
§ 20. Introduktion til studiet af latin	20
§ 21. Tekst og samfund	22
§ 22. Romersk poesi	24
III. Beskrivelse af kandidatsidefagets discipliner.....	26
§ 23. Latinsk prosa.....	26
§ 24. Objekt og tekst	28
§ 25. Sølvalderlatin	30
§ 26. Valgfag: Middelalder- og renæssancelatin.....	32
§ 27. Latinsk prosakomposition og stilistik	34
IV. Ikrafttræden og overgangsbestemmelser.....	36
§ 28. Gyldighed.....	36
§ 29. Godkendelse	36
§ 30. Overgangsbestemmelser.....	36
Almen del.....	37
V. Fællesbestemmelser for de humanistiske uddannelser ved Syddansk Universitet ..	37
Bilag	38

Faglig del

I. Bestemmelser for sidefag i Latin

I henhold til bekendtgørelse nr. 1328 af 15. november 2016 om bachelor- og kandidatuddannelser ved universiteterne samt bekendtgørelse nr. 1188 af 7. december 2009 om deltidsuddannelse ved universiteterne udbydes sidefag i latin som særligt tilrettelagt deltidsuddannelse.

A. Mål og forudsætninger

§ 1. Sidefag i Latin (bachelorniveau)

Sidefag i Latin er et deltidsstudium, der udgør 95 ECTS, hvoraf 45 ECTS er på bachelorniveau, og 50 ECTS er på kandidatniveau. Sidefaget på 95 ECTS giver undervisningskompetence inden for gymnasiesektoren.

Formålet med bachelorsidefag i Latin er at give den studerende kvalifikationer gennem fagspecifik og fagrelateret kunnen, viden og metode.

Uddannelsens kompetencemål opdeles i generelle og fagspecifikke kompetencemål. De generelle kompetencemål er de overordnede kompetencemål dimittenden har efter afslutning af uddannelsen, mens de fagspecifikke kompetencemål relaterer sig til uddannelsens kernefaglighed. Iht. "Ny dansk kvalifikationsramme for videregående uddannelse" opdeles kompetencemål i viden, færdigheder og kompetencer:

Generelle kompetencemål:

Dimittenden skal

1. kunne afgrænse og definere et fagligt problem på et videnskabeligt niveau
2. kunne undersøge, analysere og løse faglige problemer ved hjælp af relevante faglige teorier og metoder samt relatere dette til aktuel forskning
3. kunne systematisere kompleks viden og data samt selekttere og prioritere forhold, der er væsentlige for emnet
4. kritisk kunne vurdere fagets forskellige teorier og metoder
5. have en præcis og konsekvent begrebsanvendelse
6. kunne argumentere på et grundlæggende videnskabeligt grundlag
7. kunne indgå i en dialog på et fagligt grundlag
8. kunne fokusere og skabe sammenhæng i løsning af opgaver
9. tage kritisk stilling til alle benyttede kilder og dokumentere disse ved hjælp af referencer, noter og bibliografi
10. anvende et sprog – skriftligt og/eller mundtligt – der er emneorienteret, klart, præcist og korrekt
11. formidle faglige problemstillinger og løsningsmodeller, således at det bliver relevant og forståeligt for forskellige målgrupper
12. kunne håndtere komplekse og udviklingsorienterede situationer og kunne indgå i et samarbejde, herunder at kunne modtage og give konstruktiv kritik
13. kunne arbejde selvstændigt, disciplineret, struktureret og målrettet, herunder også

- kunne overholde deadlines og formalia
- 14. anvende IT som et redskab i forbindelse med såvel informationssøgning som mundtlig og skriftlig formidling
- 15. kunne forstå og anvende faglige tekster på engelsk og på de skandinaviske sprog

Fagspecifikke kompetencemål:

De fagspecifikke kompetencemål relaterer sig til uddannelsens kernefaglighed og opdeles i viden, færdigheder og kompetencer i henhold til "Ny dansk kvalifikationsramme for videregående uddannelse".

Viden

Dimittenden har

- forskningsbaseret viden om sprog og kulturoversættelse
- indsigt i formsprog (især det "klassiske", i tekst og billede)
- viden om myte og videnskab
- viden om retorik, i historisk lys og i praksis
- indsigt i væsentlige sider af den Klassiske kultur og dens udvikling i Vesteuropa

Færdigheder:

Dimittenden kan

- skrive, tolke og vurdere tekster på højt niveau
- arbejde med komplekse informationer i tekst og billede
- formulere sig klart, præcist og på et højt teoretisk niveau
- varetage formidlingsopgaver inden for et bredt felt
- løse og selvstændigt fremlægge faglige opgaver
- formidle og diskutere viden og teorier inden for de respektive dele af de klassiske fag på et højt niveau

Kompetencer:

Dimittenden kan

- håndtere komplekse og udviklingsorienterede situationer i studie- eller arbejdssammenhænge

Sammenhængen mellem kvalifikationsrammen for videregående uddannelser, uddannelsens kompetencemål og de enkelte fagelementers læringsmål fremgår af bilag 1.

§ 2. Sidefag i Latin (kandidatniveau)

Kandidatsidefaget på 50 ECTS er en naturlig fortsættelse af sidefaget på 45 ECTS på bacheloruddannelsen. Det samlede sidefag på 95 ECTS giver undervisningskompetence inden for gymnasiesektoren.

Uddannelsens kompetencemål opdeles i generelle og fagspecifikke kompetencemål. De generelle kompetencemål er de overordnede kompetencemål dimittenden har efter afslutning af uddannelsen, mens de fagspecifikke kompetencemål relaterer sig til uddannelsens kernefaglighed. Iht. "Ny dansk kvalifikationsramme for videregående uddannelse" opdeles kompetencemål i viden, færdigheder og kompetencer:

Generelle kompetencemål:

Kandidaten skal

1. kunne afgrænse og definere et fagligt problem på et højt videnskabeligt niveau
2. udtømmende kunne undersøge, analysere og løse faglige problemer ved hjælp af relevante faglige teorier og metoder samt inddrage aktuel international forskning
3. kunne systematisere kompleks viden og data samt kritisk udvælge og prioritere forhold, der er væsentlige for emnet
4. kritisk kunne mestre fagets forskellige teorier og metoder
5. have en præcis og konsekvent begrebsanvendelse
6. kunne argumentere på et videnskabeligt niveau
7. kunne igangsætte og gennemføre en faglig dialog
8. kunne fokusere og skabe sammenhæng i løsning af opgaver
9. tage kritisk stilling til benyttede kilder og dokumentere disse ved hjælp af referencer, noter og bibliografi
10. anvende et sprog - skriftligt og/eller mundtligt - der er emneorienteret, præcist og korrekt
11. formidle forskningsbaseret viden og diskutere komplekse videnskabelige problemstillinger, således at det bliver relevant og forståeligt for forskellige målgrupper.
12. kunne styre arbejds- og udviklingssituationer, der er komplekse og forudsætter nye løsningsmodeller samt kunne indgå i et samarbejde, herunder at kunne modtage og give konstruktiv kritik
13. kunne arbejde selvstændigt, disciplineret, struktureret og målrettet, herunder også kunne overholde deadlines og formalia
14. anvende IT som et redskab i forbindelse med såvel informationssøgning som mundtlig og skriftlig formidling
15. kunne forstå og anvende faglige tekster på engelsk og på de skandinaviske sprog
16. kunne formulere sig om faglige emner på et fremmedsprog

Fagspecifikke kompetencemål:

De fagspecifikke kompetencemål relaterer sig til uddannelsens kernefaglighed og opdeles i viden, færdigheder og kompetencer i henhold til "Ny dansk kvalifikationsramme for videregående uddannelse".

Viden

Dimittenden har

- viden om den klassiske kultur og dens udvikling, dens grundlæggende betydning for Europa og Middelhavsregionen, samt dens videre liv og reception i den moderne verden
- viden om græsk og romersk litteratur, historie, arkæologi og idehistorie samt om de vigtigste teoridannelser der knytter sig til disse områder
- viden om fagets metoder, især litterær analyse, oversættelsesvurdering, kildekritik, stil- og idehistorie
- indsigt i sprog- og kulturoversættelse, i det klassiske formsprog og dets historie, samt i forholdet mellem myte og videnskab

Færdigheder:

Dimittenden skal

- kunne anvende fagets metoder til at analysere og tolke den klassiske kulturs levn og beretninger
- kunne indsætte den klassiske kulturs levn, tekster og tanker i et længere historisk perspektiv
- kunne vurdere fagets teoridannelser ud fra selvvalgte, relevante metoder
- besidde færdighed i at definere og selvstændigt fremlægge faglige emner og problemstillinger
- kunne formidle viden om den klassiske kultur samt anskueliggøre fagets teorier og metoder for fagfæller, kandidater fra andre fag samt den almene offentlighed
- kunne skrive, tolke og vurdere tekster på højeste niveau
- kunne arbejde med komplekse informationer i tekst og billede

Kompetencer:

Dimittenden skal

- kunne styre arbejds- og udviklingssituationer, der er komplekse, uforudsigelige og forudsætter nye løsningsmodeller
- selvstændigt kunne igangsætte og gennemføre fagligt og tværfagligt samarbejde og påtage sig professionelt ansvar
- selvstændigt kunne tage ansvar for egen faglig udvikling og specialisering

§ 3. Studerendes mulighed for kontakt til relevant forskningsmiljø

Institut for Historie er hjemsted for en række forskningsprojekter, hvor studerende også har mulighed for at deltage:

Grundforskningscentret *Centre for Medieval Literature*

Forskningsprojektet *Where East meets West*

De arkæologiske udgravninger i *Halikarnassos* (Bodrum, Tyrkiet)

Studerende har mulighed for at søge ophold ved *Det danske Institut i Rom* eller *Det danske Institut i Athen*.

Endvidere er der hver sommer mulighed for at deltage som volontør på udgravninger i Middelhavsområdet.

§ 4. Beskæftigelsesprofil

Sidefag i latin, 45 ECTS, bachelorniveau:

Bacheloren kan analysere et begrænset spektrum af den romerske verdens litterære og kulturelle værker og samfundsmæssige og historiske forhold samt disses betydning for den europæiske kultur og den moderne verden. Uddannelsen giver et indblik og nogen øvelse i arbejdet med ældre sprog (latin og oldgræsk) og en tidsmæssig fjern kultur samt introduktion til oversættelsesproblematik og litterære genrer. Bacheloren kan analysere kulturgendstande og har topografisk overblik. Endvidere har bacheloren indsigt i forholdet mellem mytefortælling og historieskrivning, i religiøs og filosofisk tænkning samt i retorik i praksis og som analytisk redskab og har i det hele taget en evne til at sætte sig ind i komplekse og historiske sammenhænge og formidle viden om dette på en perspektiverende måde.

Uddannelsen giver redskaber til at løse opgaver både i uddannelses- og kulturinstitutioner, samt redaktionelle og organisatoriske opgaver i erhvervslivet.

Bachelor graduates are trained in the analysis of certain areas within the literary and cultural output of the Roman world, as well as its social and historical context and the classical tradition in Europe and the modern World. The degree provides insight and some experience in working with ancient languages (Latin and Ancient Greek), in working with a chronologically distant culture as well as an introduction to translation theory and literary genres. The bachelor graduate is able to analyse cultural artefacts and has a general knowledge of topography.

Furthermore, the degree provides insight into the relation between myth and history, religious and philosophical methods of thinking, as well as both practical and theoretical rhetoric and also the ability to understand and interpret complex historical connections.

The BA also provides tools for problem-solving in educational and cultural institutions as well as editorial and administrative jobs in the private sector.

Sidefag i latin, 50 ECTS, kandidatniveau:

Kandidaten har kompetence til at varetage gymnasieundervisning i latin og almen sprogforståelse. Kandidaten kan på et højt niveau formidle og diskutere viden og teorier inden for romersk litteratur, kultur og historie og sprogundervisning. Kandidaten kan analysere et bredt spektrum af den romerske verdens litterære og kulturelle værker og samfundsmæssige og historiske forhold og sammenholde disses betydning for den europæiske kultur og den moderne verden. Uddannelsen giver en detaljeret indsigt i og erfaring med arbejdet med ældre sprog (latin og oldgræsk) og en tidsmæssig fjern kultur samt ekspertise i oversættelsesproblematik og stilhistorie i et langt historisk perspektiv. Kandidaten er højt kvalificeret til stillinger som kræver en høj grad af tekst- og sprogforståelse samt evner til præcis sproglig formulering og præsentation.

Graduates are certified to teach the subjects Latin, General Linguistic Understanding and Classical Studies in the Danish Gymnasium (High School). Graduates have the ability to communicate and discuss knowledge and theories within the fields of Roman literature, culture, history and language teaching, as well as the ability to analyse a broad spectrum of literary and cultural works of the Roman World, its social and historical context and furthermore contextualise and explain the significance of these for the Classical tradition in the Modern World. The degree provides a detailed understanding of and experience in working with ancient languages (Latin and Ancient Greek) and a chronologically remote culture, as well as expertise in translation theory and method and of linguistic style in an historical perspective. The graduate is highly qualified for positions demanding a high degree of linguistic and textual understanding as well as precise and able communication skills whether written or verbal.

§ 5. Adgangskrav

Sidefag, 45 ECTS, bachelorniveau:

En adgangsgivende gymnasial uddannelse med dansk A, engelsk B, historie B eller idéhistorie B eller samtidshistorie B, samt latin A.

Senest ved overgangen til kandidatdelen af uddannelsen skal den studerende fremlægge bevis for at have bestået prøve i oldgræsk svarende til de gymnasiale uddannelsers A-niveau. Studerende, der ikke har bestået en sådan prøve i forbindelse med deres gymnasiale uddannelse,

skal i løbet af uddannelsens bachelordel følge begynderundervisning i oldgræsk (propædeutik) på enten SDU eller et af de andre universiteter. Syddansk Universitet og Københavns Universitet udbyder dette som fjernstudium. Bestemmelserne for disse kurser findes i særskilt studieordning for propædeutisk sprogundervisning.

Sidefag i Latin, 50 ECTS, kandidatniveau:

Et afsluttet sidefag i Latin, 45 ECTS, bachelorniveau, fra Syddansk Universitet eller et andet af landets andre universiteter giver adgang til sidefag i Latin, 50 ECTS, kandidatniveau, på Syddansk Universitet.

B. Opbygning og progression

§ 6. Faglig progression og sammenhæng

Sidefag i Latin (45 ECTS) består af
Konstituerende fagelementer 45 ECTS

Sidefagets første del er tilrettelagt således, at den studerende på første semester vil blive introduceret til det latinske sprogs historie og litteratur samt til dets betydning for Vesteuropæisk kultur og sproghistorie. Sprogtiltagelsen styrker den studerendes egne sproglige forudsætninger og understøtter de andre fags sproglige og tekstuelle dimensioner. Faget *Tekst og samfund* introducerer den studerende for en bred vifte af vigtige materielle levn fra den græsk-romerske oldtid, og giver endvidere den studerende indblik i arkæologiens teoretiske og praktiske arbejdsmetoder samt en forståelse af den historiske metode og dens kritiske tilgang til kilder. Den studerende vil kunne benytte denne viden aktivt i relation til studiets øvrige fag. I faget *Romersk poesi* vil den studerende blive gjort bekendt med den latinske poesi i form af væsentlige forfatterskaber, repræsentative tekster, metrik og genrer. Alt i alt giver første del af sidefaget den studerende en solid forskningsbaseret viden om den klassiske kultur i alle dens facetter via mange tværfaglige metoder, som den studerende kritisk og reflekterende trænes i at benytte såvel mundtligt som skriftligt på et højt fagligt niveau.

Sidefag i Latin (50 ECTS) er placeret på kandidatuddannelsens 1. og 2. semester og består af

- Konstituerende fagelementer, 40 ECTS
- Valgfag, 10 ECTS

Den studerende vil opleve en naturlig sammenhæng og progression fra bachelorsidefagets discipliner inden for såvel materiel kultur som litteraturhistorie og sprog (herunder oversættelsesteori). Faget *Objekt og tekst* udbygger den studerendes viden om de antikke monumenters overleveringshistorie samt antik kunst og arkitektur som inspiration for senere perioder. Sprogtiltagelsen af det latinske sprog fortsættes i stadig progression inden for fagene *Latinsk prosa* og de to periodekurser *Sølvælderlatin* og det fagrelevante valgfag *Middelalder- og renæssancelatin*. Uddannelsen afsluttes med faget *Latinsk prosakomposition og stilistik*. På kandidatuddannelsens discipliner lægges der stor vægt på det formidlende element af uddannelsen som forberedelse til en jobfunktion som formidler, især som underviser i det almene gymnasium.

Uddannelsens faglige progression fremgår af nedenstående oversigt. Ens farve angiver, at der er progression undervisningsfagene imellem.

§ 7. Progression for sidefag i Latin, 45 ECTS, bachelorniveau

3. sem	39 timer	39	UV i alt
	15 ECTS	15	ECTS-point
	Romersk poesi		
2. sem	39 timer	39	UV i alt
	15 ECTS	15	ECTS-point
	Tekst og samfund		
1. sem	39 timer	39	UV i alt
	15 ECTS	15	ECTS-point
	Introduktion til studiet af latin		

§ 8. Progression for sidefag i Latin, 50 ECTS, kandidatniveau

3. sem	26 timer	26	UV i alt
	10 ECTS	10	ECTS-point
	Latinsk prosakomposition og stilistik		
2. sem	26 timer	26 timer	52
	10 ECTS	10 ECTS	20
	Fagrelevant valgfag	Sølvalderlatin	
1. sem	26 timer	26 timer	52
	10 ECTS	10 ECTS	20
	Latinsk prosa	Objekt og tekst	

§ 9. Principper for valg af undervisnings- og prøveformer

Principper for valg af undervisnings- og prøveformer

I alle fag på bacheloruddannelsen afspejler den studerendes studieaktiviteter de kompetencer, der kræves ved eksamen, således at der veksles mellem styrkelsen af skriftlige og sproglige, formidlende og videnskabelige kompetencer, der alle skaber det bedste grundlag for en uddannelsesmæssig progression og fortrolighed med forskellige studieaktiviteter hos den studerende.

Undervisningen sigter mod at fremme den studerendes skriftlige og mundtlige formidlingsevner på grundlag af et højt fagligt niveau. Den studerende vil derfor opleve en løbende vekselvirkning mellem de forskellige studieaktiviteter fagene imellem, men også inden for et givet fag. Det er den enkelte undervisers ansvar at sikre hvordan aktiviteterne hænger sammen med fagets mål og eksamensform, mens studieledelsen sikrer, at de studerende samlet set aktiveres i alle studieaktiviteter i hvert semester.

Eksamensformerne er valgt efter følgende kriterier:

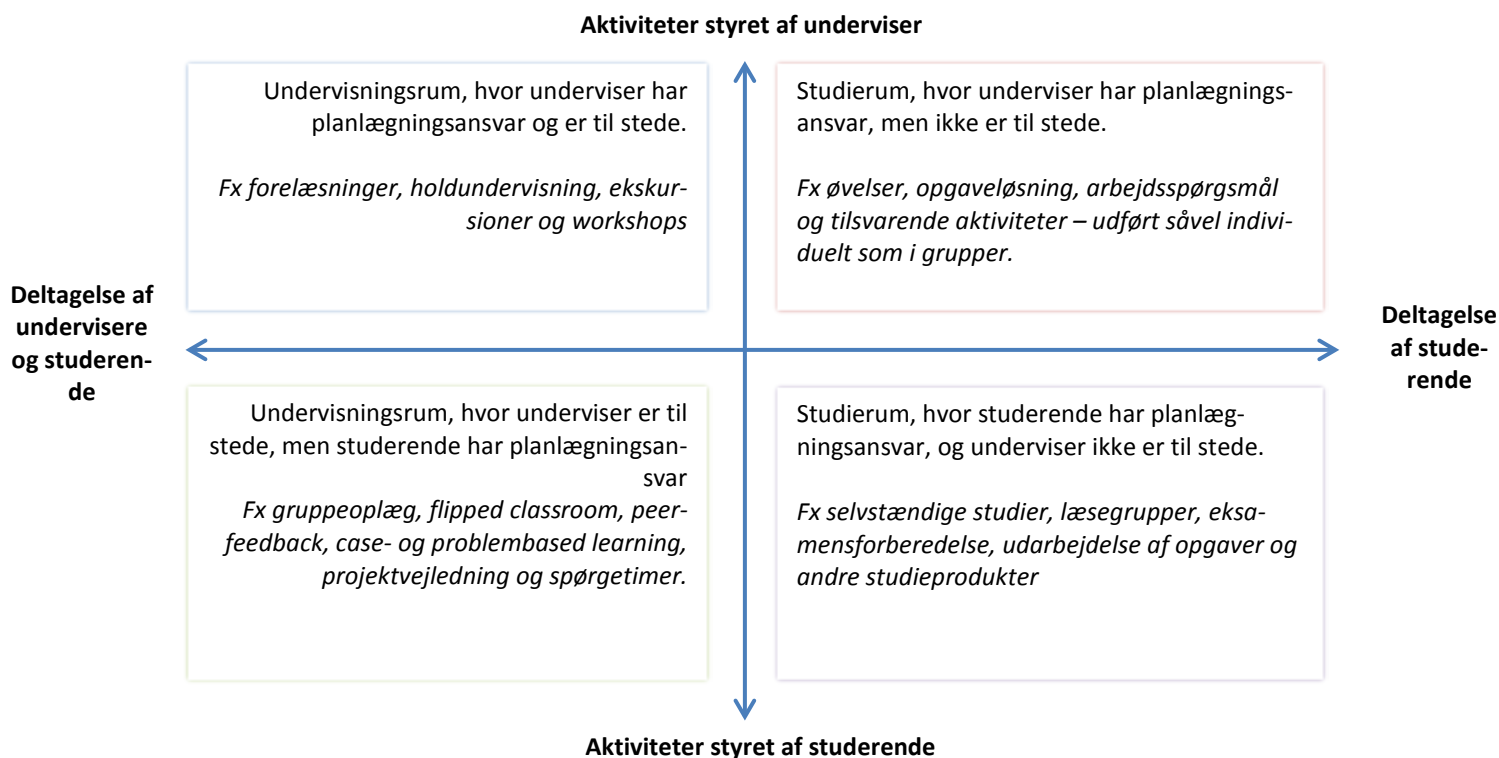
1. Den mundtlige eksamensform er valgt i det tilfælde, hvor den studerendes evne til at overskue et bredere fagområde ønskes efterprøvet, tillige med den studerendes evne til at vise sammenhænge mellem relevante teorier og / eller mellem teori og praksis i henhold til det konkrete fags indholdsbeskrivelse. Eksamensformen er tillige valgt i det tilfælde, hvor den studerendes evne til at formulere sig mundtligt i forhold til det konkrete fags indholdsbeskrivelse ønskes efterprøvet.
2. Den skriftlige eksamensform er valgt i det tilfælde, hvor den studerendes evne til at fordybe sig i et snævrere emne og teoretisk felt ønskes efterprøvet i overensstemmelse med det konkrete fags indholdsbeskrivelse. Denne eksamensform afprøver ligeledes den studerendes evne til skriftlig fremstilling af komplekse faglige problemstillinger.

Humanioramodellen for aktiv læring og aktiverende undervisning

Humanioramodellen er en platform for udvikling og udformning af aktiverende undervisning og aktiv læring på det Humanistiske Fakultet. Hermed udmønter humanioramodellen Syddansk Universitets principper for uddannelse: aktiverende undervisning og aktiv læring. Modellen tager udgangspunkt i, at aktiv læring realiseres gennem deltagelse i flere forskellige former for undervisning og aktiviteter. Den viser samtidig, hvordan undervisningen kan være aktiverende på forskellig vis.

Humanioramodellen baserer sig på, at forskellige former for undervisningsaktiviteter foregår i forskellige "rum", der defineres af underviseres og studerendes respektive roller og ansvar. Modellen synliggør, at den studerende har forskellige opgaver og roller i løbet af sit studium, herunder at deltage i forskellige aktiviteter og bidrage med en varetter af leverancer.

Studerendes studieaktiviteter organiseres og rammesættes i fire rum:

Underviseren planlægger og gennemfører aktiverende undervisning, herunder

- involverer alle fire rum under hensyntagen til det enkelte fags målbeskrivelse
- tydeliggør hvilket ansvar studerende har i forhold til deltagelse i de forskellige rum
- støtter studerendes tilegnelse af studiekompetence til at arbejde i de forskellige rum

Underviseren reflekterer således over hvilke aktiviteter, der kan foregå i de fire rum, og hvordan aktiviteterne hænger sammen med fagets mål og udprøvning. Uddannelsens ledelse sikrer, at de studerende samlet set har aktiviteter i alle fire rum i hvert semester, samt at undervisernes særlige kompetencer og styrkeområder udnyttes bedst muligt i implementeringen af modellen.

Modellen synliggør, at studerende har forskellige former for ansvar, opgaver og roller knyttet til deltagelse i de forskellige studieaktiviteter. Det forventes, at den studerende leverer forskellige typer produkter og ydelser i de forskellige rum. Den studerende bliver således bevidst om og fortrolig med forskellige studieaktiviteter og opgaveformer.

Undervisningsrum, hvor underviser har planlægningsansvar og er til stede

Dette undervisningsrum vil typisk indeholde forelæsninger og holdundervisning med aktive elementer, ekskursioner og workshops, hvor studerende deltager aktivt ved for eksempel at stille spørgsmål, reflektere, tage noter og bidrage til diskussioner i grupper og i plenum.

⇒ Her kan eksempelvis **summemøder, refleksionsspørgsmål, quizzes, udfærdigelse af begrebskort**, mm. være aktiverende elementer, som underviseren kan gøre brug af.

Studierum, hvor underviser har planlægningsansvar, men ikke er til stede

Dette studierum vil typisk kunne indeholde gruppearbejde, øvelser, opgaveløsning og tilsvarende aktiviteter, som er rammesat af underviseren, og hvor den studerende deltager aktivt.

⇒ *Eksempler på aktiviteter kan være arbejde med arbejdsopgaver til pensum, **logbøger**, bidrag til **blogs** eller **wikier**, **indsamling af materiale** til egen eller gruppes portfolio, **feltarbejde** mm.*

Undervisningsrum, hvor underviser er til stede, men studerende har planlægningsansvar for konkrete delaktiviteter

Dette undervisningsrum vil typisk kunne indeholde gruppeoplæg, vejledning og spørgetimer og lignende aktiviteter inden for rammerne af kurset. Den studerende deltager aktivt ved for eksempel at afholde studenteroplæg, respondere på medstuderendes oplæg evt. med varierende opponenter, tage initiativ til og forberede vejledning. I alle tilfælde kan der være tale om individuelt såvel som gruppebaseret arbejde.

⇒ *Dette undervisningsrum kan eksempelvis rumme **gruppeoplæg, flipped classroom, peerfeedback, case- og problembased learning, projektvejledning** og **spørgetimer**.*

Studierum, hvor studerende har planlægningsansvar, og underviser ikke er til stede

⇒ *Dette studierum indeholder den studerendes **selvstændige studier**, aktiv deltagelse i **selvorganiserede læsegrupper** og **fælles eksamensforberedelse**, udarbejdelse af **opgaver** og andre studieprodukter.*

Humanioramodellen er en overordnet model, som gælder for alle uddannelser, som er hjemmehørende under Det Humanistiske Fakultet. Modellen er både en beskrivelse af eksisterende praksis på de humanistiske uddannelser, hvor aktiverende pædagogiske former allerede spiller en stor rolle, og et pejlepunkt i forhold til den videre udvikling af undervisningen på fakultetet. Studienævnet for den enkelte uddannelse afgør i detaljen, hvordan modellen kommer til udtryk i den pågældende uddannelse.

I nedenstående skema er markeret de undervisningsrum/studierum, som de studerende aktiveres i, i de enkelte discipliner.

Bacheloruddannelsen med sidefag i Latin, 45 ECTS, bachelorniveau

Vejledende oversigt over anvendte undervisningsrum/studierum ift. den enkelte disciplin.

	Undervisningsrum	Studierum	Undervisningsrum	Studierum
	Underviser har planlægningsansvar og er til stede	Underviser har planlægningsansvar og er <u>ikke</u> til stede	Studerende har planlægningsansvar, underviser er til stede	Studerende har planlægningsansvar, underviser er <u>ikke</u> til stede
Uddannelsens discipliner	F.eks. forelæsninger, holdundervisning	F.eks. gruppearbejde, øvelser, opgaveløsning	F.eks. studenteroplæg, flipped classroom, case- og problembased learning, peer-feedback, projektvejledning og spørgetimer	F.eks. selvstændige studier
1. semester				
Introduktion til studiet af latin	√	√	√	
2. semester				
Tekst og samfund	√	√	√	√
3. semester				
Romersk poesi	√	√	√	√

Kandidatuddannelsen med sidefag i Latin, 50 ECTS, kandidatniveau

Vejledende oversigt over anvendte undervisningsrum/studierum ift. den enkelte disciplin.

	Undervisningsrum	Studierum	Undervisningsrum	Studierum
	Underviser har planlægningsansvar og er til stede	Underviser har planlægningsansvar og er <u>ikke</u> til stede	Studerende har planlægningsansvar, underviser er til stede	Studerende har planlægningsansvar, underviser er <u>ikke</u> til stede
Uddannelsens discipliner	F.eks. forelæsninger, holdundervisning	F.eks. gruppearbejde, øvelser, opgaveløsning	F.eks. studenteroplæg, flipped classroom, case- og problembased learning, peer-feedback, projektvejledning og spørgetimer	F.eks. selvstændige studier
1. semester				
Latinsk prosa	√	√	√	√
Objekt og tekst	√	√	√	√

2. semester				
Fagrelevant valgfag	√	√	√	√
Sølvalderlatin	√	√	√	√
3. semester				
Latinsk prosa-komposition og stilistik	√	√	√	√

§ 10. Eksamensoversigt – sidefag i Latin, 45 ECTS, bachelorniveau

	Prøve, henvisninger m.v.						
Undervisningsfag:	Prøveform	Censur	Prøvens Varighed	Vurdering	ECTS-vægt	Disciplinansvar	Beskr. i §
1. semester							
Introduktion til studiet af latin	Mundtlig	Intern, 2 eks.	30 min.	7-trinsskala	15	IH	20
2. semester							
Tekst og samfund	Portefølje	Intern, 2 eks.	-	B/IB	15	IH	21
3. semester							
Romersk poesi	Hj.opg.	Ekstern	14 dage	7-trinsskala	15	IH	22
ECTS i alt:					45		

§ 11. Eksamensoversigt – sidefag i Latin, 50 ECTS, kandidatniveau

	Prøve, henvisninger m.v.						
Undervisningsfag:	Prøveform	Censur	Prøvens Varighed	Vurdering	ECTS-vægt	Disciplinansvar	Beskr. i §
1. semester							
Latinsk prosa	Mundtlig	Ekstern	50 min.	7-trinsskala	10	IH	23
Objekt og tekst	Hj.opg.	Intern, 2 eks.	14 dage	B/IB	5	IH	24
	Mundtlig	Intern, 2 eks.	40 min.	7-trinsskala	5	IH	
2. semester							
Sølvalderlatin	Hj.opg.	Ekstern	14 dage	7-trinsskala	10	IH	25
Fagrelevant valgfag	Afh. af valgte fag						
Middelalder- og renæssancelatin	Hj.opg.	Intern, 2 eks.	14 dage	7-trinsskala	10	IH	26
3. semester							
Latinsk prosakomposition og stilistik	Skr.	Ekstern	5 timer	7-trinsskala	10	IH	27
ECTS i alt:					50		

C. Særlige definitioner og eksamensbestemmelser for faget

§ 12. Fællesbestemmelser

I Fællesbestemmelserne for de humanistiske uddannelser, jfr. studieordningens afsnit IV findes definitioner af

- ECTS
 - Typeenheder
 - Normalsider
- Endvidere er der bl.a. fastsat regler om
- Individuelle og gruppeprøver
 - Eksterne/interne prøver
 - Stave- og formuleringsevne
 - Eksamenssprog
 - Meritoverførsel/fritagelse

§ 13. Forudsætninger for deltagelse i undervisningen

Der er ingen forudsætninger for deltagelse i undervisningen med mindre andet er nævnt i beskrivelsen af den enkelte disciplin.

§ 14. Eksamen afholdt på computer

Alle skriftlige stedprøver afvikles på computer, medmindre andet er angivet i disciplinbeskrivelserne. For skriftlige stedprøver, der afvikles på computer, gælder Syddansk Universitets regelsæt for brug af computer ved skriftlige stedprøver.

§ 15. Undervisnings- og eksamenssprog

Undervisnings- og eksamenssproget er dansk med mindre andet er nævnt i eksamensbestemmelserne for den enkelte disciplin.

§ 16. Pensum

Eksamensopgivelserne fastsættes enten af underviseren (*pensum*) eller sammensættes individuelt af den studerende i løbet af semesteret (se *petitum* § 17). Bestemmelser for tekstpensa er anført under hver enkelt disciplin. Pensum af antikke tekster på originalsprog regnes i *ns*. En normalside originaltekst er i prosa 1300 bogstaver, i poesi 25 vers.

§ 17. Petitum

I forbindelse med tekstsaminer og andre prøver, til hvilke den studerende selv sammensætter sine eksamensopgivelser, skal den studerende med henblik på godkendelse forelægge en liste over opgivne tekster, *petitum*, for den underviser, der har ansvaret for eksamens tilrettelæggelse. Listen indleveres via SDU's e-læringsportal senest 15 november (vintereksamen) eller 15. april (sommereksamen).

Såfremt petitum ikke afleveres eller afleveres for sent, eksamineres i et *pensum* fastlagt af kursets underviser.

Ved udfærdigelsen af petitum til tekstekaminer skal der være en nogenlunde ligelig fordeling af prosa og lyrik.

§ 18. Hjemmeopgave og portefølje

En *hjemmeopgave* har form af en afsluttet fremstilling, evt. en arbejdsrapport. Hvis hjemmeopgaven er *fri*, bestemmer eksaminanden selv emnet for opgaven. Dog skal eksaminanden i opgaver med problemformulering diskutere og have godkendt problemformuleringen af underviseren, inden opgaven skrives. Når problemformuleringen er endelig godkendt, må der ikke gives yderligere vejledning.

Er opgaven *bunden*, opgives emnet af eksaminator. Opgaven forberedes under vejledning, normalt i umiddelbar tilknytning til et kursus. Når opgavespørgsmålet er udleveret, må der ikke gives yderligere vejledning ud over umiddelbar hjælp ved udleveringen angående forståelsesproblemer vedrørende spørgsmålet.

Opgaver skal indeholde en litteraturliste over kilder og sekundærlitteratur. En arkæologisk opgave skal indeholde de nødvendige illustrationer af de genstande, der omtales. Opgavens omfang er angivet ved de enkelte prøver; dette omfatter noter, men ikke litteraturliste eller illustrationer. Opgaven afleveres elektronisk via SDU's e-læringsportal senest på den aftalte dato.

Bedømmelsen sker med vejlederen som eksaminator, og bedømmelsen vil foreligge senest 4 undervisningsuger efter aflevering.

En *portefølje* er en samling af opgaver, der viser den studerendes indsats, udvikling og præstationer inden for et eller flere områder. De enkelte opgaver bedømmes løbende gennem kurset, og den samlede portefølje bedømmes af underviseren ved kursets afslutning.

§ 19. Hjælpemidler

Når der i eksamensbestemmelserne for de enkelte fag anføres, at hjælpemidler er tilladt, skal dette forstås som skriftlige og elektroniske hjælpemidler. Herved forstås bøger, artikler og den studerendes eget skriftlige materiale i papirbaseret eller elektronisk form, herunder informationskilder på internet. Der må medbringes egen bærbar computer, tablet eller smartphone, men telefonen må ikke anvendes til kommunikation. Ved mundtlig eksamen må evt. hjælpemidler medbringes til forberedelsen, men ikke ved eksaminationen, dog undtaget notater gjort i forberedelsestiden.

II. Beskrivelse af bachelorsidefagets discipliner

§ 20. Introduktion til studiet af latin

(Introduction to the study of latin)

a. Undervisningens omfang:

39 timer i 1. semester

Vægtning: 15 ECTS

b. Målbeskrivelse:

Undervisningen tilrettelægges med fokus på de centrale læringsmål for de studerende som anført nedenfor. Dette understøttes af den valgte eksamensform (se pkt. g. nedenfor), der fremmer og udprøver de studerendes viden, færdigheder og kompetencer på følgende punkter:

Viden

Den studerende har

- overblik over det latinske sprogs historie i hovedtræk
- elementært kendskab til teksternes overleveringshistorie
- overblik over fagets indhold og forskningsdiscipliner
- alment kendskab til grammatiske grundbegreber
- alment kendskab til sprogets udvikling og orddannelse
- alment kendskab til den klassiske filologis teorier og metoder – herunder tekst- og litteraturkritik
- overblik over den klassiske filologis historie
- elementært kendskab til de vigtigste genrers og forfatteres betydning for senere europæisk litteratur (den klassiske tradition)

Færdigheder

Den studerende kan

- oversætte og kommentere lettere latinske tekster
- analysere en latinsk tekst – både grammatisk og indholdsmæssigt
- læse og vurdere et tekstkritisk apparat
- redegøre for almindeligt forekommende grammatiske fænomener
- forklare enkelte almindelige ords oprindelse, identificere og danne afledninger heraf
- genkende og redegøre for de almindeligste genrer og deres repræsentative forfattere i romersk litteratur
- vurdere og benytte filologiske og tekstanalytiske teorier og metoder

Kompetencer

Den studerende kan

- forholde sig til teksternes genre- og formmæssige særpræg
- tolke og vurdere lettere latinske tekster
- benytte en præcis og konsekvent begrebsanvendelse

c. Undervisningsfagets indhold

Undervisningen indbefatter en overordnet indføring i det latinske sprogs historie og litteratur samt dets betydning for Vesteuropæiske kultur og sproghistorie. Derudover indføring i latinsk tekstoverlevering og -kritik, filologisk metode og historie. Her gives endvidere en gennemgang af repræsentative tekster og forfatterskaber suppleret med vurdering af væsentlige forskningsmæssige behandlinger af de pågældende tekster. Undervisningen suppleres med selvstudium.

d. Undervisnings- og arbejdsformer:

Undervisningen tilrettelægges på en sådan måde, at den understøtter humanioramodelen for aktiv læring og aktiverende undervisning beskrevet i § 7. Ved undervisningens begyndelse oplyser underviseren de studerende om, hvorledes studieaktiviteterne organiseres.

Følgende undervisningsformer kan forekomme på kurserne: Seminarer, forelæsning, e-læring (inkl. fjernundervisning via internettet), studiegrupper eller en kombination af disse.

e. Pensum:

50 ns. på latin som godkendes af underviser. Desuden opgives mindst 300 sider sekundærlitteratur hertil i form af artikler, artikelsamlinger eller monografier, som godkendes af underviser. Disse kan dække de forskellige genre/forfatterskaber der opgives under primærlitteratur, men almene sproghistoriske oversigtsværker kan også inkluderes. Der må ikke være sammenfald af tekstopgivelser med fagene *Tekst og samfund* eller *Romersk poesi*.

f. Bedømmelseskriterier:

Der lægges vægt på, i hvilken grad den studerendes præstation lever op til målbeskrivelsen, samt i hvilken grad den studerende behersker de i § 1. nævnte generelle kompetencemål, især nr. 2, 7, 8 og 11, som faget i særlig grad understøtter.

Karakteren gives i henhold til gradsopfyldelsen af målbeskrivelsen, som beskrevet i karakterskalabekendtgørelsen.

g. Eksamensbestemmelser:

Der eksamineres i en opgiven tekst valgt af eksaminator på ½-1 normalside. Fortolkningen (inkl. oplæsning, oversættelse, analyse og kontekstualisering af teksten samt sproglig/sproghistorisk vurdering med inddragelse af sekundærlitteraturen) fremlægges af eksaminanden og ledsages af spørgsmål fra bedømmerne.

Prøveform: Individuel mundtlig prøve.

Varighed pr. studerende: 30 minutter inkl. censur.

Forberedelse: 1 time.

Hjælpemidler: Til forberedelsen: eksaminandens egne noter samt ikke-elektroniske ordbøger og grammatikker er tilladt. Til eksaminationen: kun eksaminandens noter udfærdiget under forberedelsen.

Censur: Intern med to eksaminatorer

Bedømmelse: 7-trinsskala
Vægtning: 15 ECTS

Reeksamen som ovenstående.

§ 21. Tekst og samfund (Text and Society)

a. Undervisningens omfang:

39 timer i 2. semester
Vægtning: 15 ECTS

b. Målbeskrivelse:

Undervisningen tilrettelægges med fokus på de centrale læringsmål for de studerende som anført nedenfor. Dette understøttes af den valgte eksamensform (se pkt. g. nedenfor), der fremmer og udprøver de studerendes viden, færdigheder og kompetencer på følgende punkter:

Viden

Den studerende har

- overblik over hovedlinjerne i Roms historie og samfundsudvikling fra 511 f.Kr. til 395 e.Kr.
- kendskab til romersk byplanlægning og topografi med vægt på Rom og Pompeji
- kendskab til grundlæggende epigrafiske begreber og metode
- indsigt i antikkens arkæologi, romersk kunsthistorie og materiel kultur
- kendskab til forskningsdiskussioner af væsentlige emner indenfor romersk historie og arkæologi (f.eks. historieskrivning, kildekritik, historisk og arkæologisk metode)
- kendskab til de væsentligste romerske historiografiske forfattere

Færdigheder

Den studerende kan

- demonstrere sikker færdighed i relevante metodiske analyseredskaber
- formidle en problemstilling og drage velbegrundede kritiske konklusioner på basis af kilder og forskningslitteratur
- udarbejde selvstændige analyser og fortolkninger af indskrifter, arkitektoniske monumenter og topografiske lokaliteter
- indplacere de vigtigste romerske monumenter i litterær og historisk sammenhæng

Kompetencer

Den studerende kan

- anvende grundlæggende historiske og arkæologiske metoder
- arbejde kontekstuel og metodisk med den antikke arkitekturs og byplanlægnings problematikker
- arbejde perspektiverende med relevante antikke skriftlige kilder til materiel kultur og historie
- forholde sig kritisk, analyserende og fortolkende til oversatte kildetekster og arkæologiske kilder til materiel kultur og historie

c. Undervisningsfagets indhold

Undervisningen omfatter en grundig videnskabelig og forskningsbaseret indføring i de centrale områder af antik epigrafik, arkitektur, skulptur, Roms og Pompejis topografi samt en introduktion til romersk historie og historiografi.

d. Undervisnings- og arbejdsformer:

Undervisningen tilrettelægges på en sådan måde, at den understøtter humanioramodelen for aktiv læring og aktiverende undervisning beskrevet i § 7. Ved undervisningens begyndelse oplyser underviseren de studerende om, hvorledes studieaktiviteterne organiseres.

Følgende undervisningsformer kan forekomme på kurserne: Seminarer, forelæsning, e-læring (inkl. fjernundervisning via internettet), studiegrupper eller en kombination af disse.

e. Pensum:

20 ns. på latin (200 linjer indskrifter) som godkendes af underviser. Desuden opgives mindst 750 sider sekundærlitteratur hertil i form af artikler, artikelsamlinger eller monografier, som godkendes af underviser.

f. Bedømmelseskriterier:

Der lægges vægt på, i hvilken grad den studerendes præstation lever op til målbeskrivelsen, samt i hvilken grad den studerende behersker de i § 1 nævnte kompetencemål, især nr. 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12 og 13, som faget i særlig grad understøtter. Karakteren gives i henhold til gradsopfyldelsen af målbeskrivelsen, som beskrevet i karakterbekendtgørelsen.

Karakteren gives i henhold til gradsopfyldelsen af målbeskrivelsen, som beskrevet i karakterbekendtgørelsen.

g. Eksamensbestemmelser:

Eksamen i "Tekst og samfund" afvikles i form af en porteføljeevaluering af 5 skriveøvelser, som den studerende har afleveret på SDU's e-læringsportal i løbet af semesteret.

I løbet af semesteret:

Den studerende skal på egen hånd kunne opløse, analysere og oversætte en eller flere latinske indskrifter og gøre rede for deres historiske og samfundsmæssige kontekst. Der afleveres i alt 5 skriveøvelser, hvoraf fire skal være godkendt.

Prøveform:	Portefølje
Bedømmelse:	Bestået/ikke bestået
Censur:	Intern prøve med to eksaminatorer
Vægtning:	15 ECTS

Reksamen som ovenstående.

§ 22. Romersk poesi

(Roman Poetry)

a. Undervisningens omfang:

39 timer i 3. semester

Vægtning: 15 ECTS

b. Målbeskrivelse:

Undervisningen tilrettelægges med fokus på de centrale læringsmål for de studerende som anført nedenfor. Dette understøttes af den valgte eksamensform (se pkt. g. nedenfor), der fremmer og udprøver de studerendes viden, færdigheder og kompetencer på følgende punkter:

Viden

Den studerende har

- overblik over den romerske poesis historie i hovedtræk
- kendskab til teksternes overleveringshistorie
- elementært kendskab til de vigtigste genrer og forfatters betydning for senere europæisk kultur (den klassiske tradition)
- overblik over forskningsproblematikker indenfor væsentlige poetiske genrer (f.eks. epos, elegi, lyrik, satire, drama og epigram) samt de vigtigste repræsentative forfatterskaber heri.
- overblik over latinsk metrik
- kendskab til poetisk stilistik

Færdigheder

Den studerende kan

- oversætte og kommentere latinske poetiske tekster
- analysere latinske digte og drama, både grammatisk og indholdsmæssigt
- skandere de almindeligste latinske versemål
- fortolke romersk poesi og indsætte en poetisk tekst i dens relevante kontekst, eksempelvis genre- eller formmæssigt, mytologisk, historisk, kulturhistorisk, religiøst eller socialt.
- læse og vurdere et tekstkritisk apparat
- anvende grundlæggende litteraturvidenskabelige teorier og metoder i forbindelse med tolkning af tekster

Kompetencer

Den studerende kan

- tolke og vurdere komplekse poetiske tekster på højt niveau
- forholde sig til teksternes genre- og formmæssige særpræg
- overskue og forholde sig kritisk til specifikke problematikker inden for forskningsområdet

c. Undervisningsfagets indhold

Undervisningen omfatter en grundig videnskabelig og forskningsbaseret indføring i romersk poesi i form af en gennemgang af væsentlige forfatterskaber, repræsentative tek-

ster, tekstoverlevering og -kritik, metrik, væsentlige emner og genrer (med særlig vægt på epos og elegi) suppleret med gennemgang og kritisk vurdering af væsentlige forskningsmæssige behandlinger af de pågældende tekster. Undervisningen suppleres med selvstudium.

d. Undervisnings- og arbejdsformer:

Undervisningen tilrettelægges på en sådan måde, at den understøtter humanioramodelen for aktiv læring og aktiverende undervisning beskrevet i § 7. Ved undervisningens begyndelse oplyser underviseren de studerende om, hvorledes studieaktiviteterne organiseres.

Følgende undervisningsformer kan forekomme på kurserne: Seminarer, forelæsning, e-læring (inkl. fjernundervisning via internettet), studiegrupper eller en kombination af disse.

e. Pensum:

Der opgives et pensum af primærtekster og sekundærlitteratur til den afsluttende eksamen: min. 150 ns. på latin godkendt af underviser, heraf mindst en bog af Vergils *Æneide* samt en elegi. Desuden opgives min. 300 sider sekundærlitteratur hertil i form af artikler, artikelsamlinger eller monografier, som godkendes af underviser. Disse skal dække de forskellige genrer/forfatterskaber der opgives under primærlitteratur. Der må ikke være sammenfald af tekstopgivelser med faget *Introduktion til studiet af latin*.

f. Bedømmelseskriterier:

Der lægges vægt på, i hvilken grad den studerendes præstation lever op til målbeskrivelsen, samt i hvilken grad den studerende behersker de i § 1 nævnte kompetencemål, især nr. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12 og 13, som faget i særlig grad understøtter. Karakteren gives i henhold til gradsopfyldelsen af målbeskrivelsen, som beskrevet i karakterbekendtgørelsen.

g. Eksamensbestemmelser:

Prøveform: Individuel bunden hjemmeopgave

Sideomfang pr. studerende: min. 10, max. 15 ns.

Varighed: 14 dage

Censur: Ekstern prøve

Bedømmelse: 7-trinsskala

Vægtning: 15 ECTS

Reeksamen som ovenstående.

III. Beskrivelse af kandidatsidefagets discipliner

§ 23. Latinsk prosa

(Latin prose)

a. Undervisningens omfang:

26 timer i 1. semester

Vægtning: 10 ECTS

b. Målbeskrivelse:

Undervisningen tilrettelægges med fokus på de centrale læringsmål for de studerende som anført nedenfor. Dette understøttes af den valgte eksamensform (se pkt. g. nedenfor), der fremmer og udprøver de studerendes viden, færdigheder og kompetencer på følgende punkter:

Viden

Den studerende har

- overblik over den romerske prosas historie i hovedtræk
- kendskab til teksternes overleveringshistorie
- sprogfærdighed inden for latin
- grundigt kendskab til sprogets grammatik og stilistik
- elementært kendskab til de vigtigste genrer og forfatteres betydning for senere europæisk litteratur og kultur (den klassiske tradition)
- kendskab til de væsentligste romerske prosaforfattere
- overblik over forskningsproblematikker indenfor væsentlige prosagenrer (f.eks. retorik, historiografi, epistolografi, filosofi, teknisk litteratur, roman) samt de vigtigste repræsentative forfatterskaber heri.

Færdigheder

Den studerende kan

- oplæse, oversætte og kommentere vanskeligere latinske prosatekster
- analysere en latinsk prosatekst, både grammatisk og indholdsmæssigt
- læse og vurdere et tekstkritisk apparat, stemma og sigla codicorum samt læsevarianter og manuskripttradition
- i klar form kunne fremlægge en afrundet og kritisk fortolkning
- fortolke romersk en romersk prosa tekst og indsætte denne i dens relevante kontekst, eksempelvis genre- eller formmæssigt, mytologisk, historisk, kulturhistorisk, religiøst eller socialt
- genkende og redegøre for de almindeligste prosagenrer og deres repræsentative forfattere i romersk litteratur
- demonstrere sikker færdighed i filologiske og tekstanalytiske metoder
-

Kompetencer

Den studerende kan

- forholde sig kritisk til teksternes genre- og formmæssige særpræg
- tolke og vurdere komplekse latinske prosatekster på højt niveau

- overskue og forholde sig kritisk til specifikke problematikker indenfor forskningsområdet

c. Undervisningsfagets indhold

Undervisningen omfatter forelæsninger og øvelser om sproghistorie, prosaens stilistik og tekstoverlevering samt gennemgang af væsentlige forfatterskaber, repræsentative tekster, væsentlige emner og genrer (med særlig vægt på retorik, filosofi og historiografi) suppleret med gennemgang og kritisk vurdering af væsentlige forskningsmæssige behandlinger af de pågældende tekster. Undervisningen suppleres med selvstudium.

d. Undervisnings- og arbejdsformer:

Undervisningen tilrettelægges på en sådan måde, at den understøtter humanioramodelen for aktiv læring og aktiverende undervisning beskrevet i § 7. Ved undervisningens begyndelse oplyser underviseren de studerende om, hvorledes studieaktiviteterne organiseres.

Følgende undervisningsformer kan forekomme på kurserne: Seminarer, forelæsning, e-læring (inkl. fjernundervisning via internettet), studiegrupper eller en kombination af disse.

e. Pensum:

Der opgives et pensum af primærttekster og sekundærlitteratur til den afsluttende eksamen: min. 100 ns. latinsk prosa, heraf mindst en tale samt et sammenhængende tekststykke filosofim, som godkendes af underviser. Desuden opgives min. 300 sider sekundærlitteratur hertil i form af artikler, artikelsamlinger eller monografier, som godkendes af underviser. Disse skal dække de forskellige genrer/forfatterskaber der opgives under primærlitteratur. Der må ikke være sammenfald af tekstopgivelser med fagene *Sølvaderlatin* eller *Objekt og tekst*.

f. Bedømmelseskriterier:

Under hensyntagen til eksamensform og studietrin lægges vægt på, i hvilken grad den studerendes præstation lever op til målbeskrivelsen, samt i hvilken grad den studerende opfylder de i § 2 nævnte generelle kompetencemål, især nr. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15 og 16, som faget i særlig grad understøtter. Karakteren gives i henhold til gradopfyldelsen af målbeskrivelsen, som beskrevet i karakterbekendtgørelsen.

g. Eksamensbestemmelser

Der prøves i en opgiven tekst valgt af eksaminator på 1 -1 ½ ns., der udleveres 7 dage før eksamen. Fortolkningen (inkl. oplæsning, oversættelse, analyse og kontekstualisering af teksten samt sproglig/sproghistorisk vurdering med inddragelse af sekundærlitteraturen) fremlægges af eksaminanden og opfølges med spørgsmål fra bedømmerne.

Prøveform:	Individuel mundtlig prøve
Varighed:	50 min. inkl. censur, heraf 30 min. taletid til eksaminanden.
Hjælpe midler:	Eksaminandens egne noter
Censur:	Ekstern prøve
Bedømmelse:	7-trinsskala
Vægtning:	10 ECTS

Reeksamen som ovenstående.

§ 24. Objekt og tekst

(Object and Text)

a. Undervisningens omfang:

26 time i 1. semester

Vægtning: 10 ECTS

b. Målbeskrivelse:

Undervisningen tilrettelægges med fokus på de centrale læringsmål for de studerende som anført nedenfor. Dette understøttes af den valgte eksamensform (se pkt. g. nedenfor), der fremmer og udprøver de studerendes viden, færdigheder og kompetencer på følgende punkter:

Viden

Den studerende har

- indsigt i romersk kunst, arkitektur og materiel kultur gennem tekster og materiel kultur
- overblik over generelle forskningsproblematikker samt indgående kendskab til specifikke forskningsdiskussioner om samspillet imellem materielle levn og litterære kilder
- indsigt i disse områders virkningshistorie i senere europæisk og vestlig kultur

Færdigheder

Den studerende kan

- perspektivere i forhold til samspillet imellem forskellige kildetyper (tekst og materielle levn)
- tolke tekster og sætte dem ind i en kunst- og kulturhistorisk sammenhæng
- i klar form kunne fremlægge en afrundet, selvstændig og kritisk fortolkning
- relatere materielle levn til en historisk og kulturhistorisk sammenhæng

Kompetencer

Den studerende kan

- selvstændigt tolke og vurdere komplekse specifikke forskningsproblematikker om samspillet imellem materiel kultur og litteratur
- forholde sig kritisk til kildernes formmæssige særpræg
- overskue og forholde sig kritisk til specifikke problematikker indenfor forskningsområdet

c. Undervisningsfagets indhold

Undervisningen omfatter en grundig videnskabelig og forskningsbaseret indføring i specifikke elementer af antik topografi, arkitektur, skulptur, kunst og materiel kultur i samspil med antikke tekster om disse emner. Der gives en orientering om monumenternes overleveringshistorie samt antik kunst og monumenters betydning som inspiration for senere tiders kunst.

d. Undervisnings- og arbejdsformer:

Undervisningen tilrettelægges på en sådan måde, at den understøtter humanioramodel- len for aktiv læring og aktiverende undervisning beskrevet i § 7. Ved undervisningens begyndelse oplyser underviseren de studerende om, hvorledes studieaktiviteterne orga- niseres.

Følgende undervisningsformer kan forekomme på kurserne: Seminarer, forelæsning, e- læring (inkl. fjernundervisning via internettet), studiegrupper eller en kombination af disse. Undervisningen suppleres med selvstudium. Endvidere kan undervisningen kom- bineres med feltstudier/ ekskursion.

e. Pensum:

30 ns. på latin samt min. 500 sider sekundærlitteratur hertil i form af artikler, artikelsam- linger eller monografier, som godkendes af underviser. Disse skal videst muligt dække de forskellige emner berørt i primærlitteraturen. Der må ikke være sammenfald af tekstop- givelser med fagene *Latinsk prosa* eller *Objekt og Tekst*.

f. Bedømmelseskriterier:

Under hensyntagen til eksamensform og studietrin lægges vægt på, i hvilken grad den studerendes præstation lever op til målbeskrivelsen, samt i hvilken grad den studerende opfylder de i § 2 nævnte generelle kompetencemål, især nr. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15 og 16, som faget i særlig grad understøtter. Karakteren gives i henhold til gradsopfyldelsen af målbeskrivelsen, som beskrevet i karakterbekendtgørelsen.

g. Eksamensbestemmelser:

Eksamen i "Objekt og tekst" afvikles dels i form af en skriftlig kommenteringsopgave (A) og dels i form af en afsluttende mundtlig formidlingseksamen (B), hvor eksaminanden ud fra et emne der er aftalt med underviseren skal bringe tekst og materiel kultur i samspil.

Begge prøver skal bestås for at disciplinen er bestået.

A:

Prøveform:	Bunden hjemmeopgave
Sideomfang pr. studerende:	8-10 sider
Varighed:	14 dage
Censur:	Intern prøve med to eksaminatorer
Bedømmelse:	Bestået / ikke bestået
Vægtning:	5 ECTS

Reeksamen som ovenstående.

B:

Prøveform:	Individuel mundtlig prøve
Varighed:	40 min. inkl. censur heraf 20 min. taletid til eksaminanden
Forberedelse:	1 uge
Hjælpemidler:	Eksaminandens egne noter
Censur:	Intern prøve med to eksaminatorer
Bedømmelse:	7-trinsskala
Vægtning:	5 ECTS

Reeksamen som ovenstående.

§ 25. Sølvalderlatin

(Silver Latin)

a. Undervisningens omfang:

26 timer i 2. semester

Vægtning: 10 ECTS

b. Målbeskrivelse:

Undervisningen tilrettelægges med fokus på de centrale læringsmål for de studerende som anført nedenfor. Dette understøttes af den valgte eksamensform (se pkt. g. nedenfor), der fremmer og udprøver de studerendes viden, færdigheder og kompetencer på følgende punkter:

Viden

Den studerende har

- overblik over de genrer og forfattere der forekommer i perioden
- kendskab til teksternes manuskripttradition
- overblik over generelle forskningsproblematikker samt indgående kendskab til specifikke forskningsdiskussioner inden for de væsentlige genrer og de vigtigste forfatterskaber i perioden
- kendskab til periodens stilistiske og sproglige særpræg

Færdigheder

Den studerende kan

- oversætte og kommentere avancerede latinske tekster
- analysere en latinsk tekst, både grammatisk og indholdsmæssigt
- læse og vurdere et tekstkritisk apparat
- diskutere og vurdere grammatiske problemer
- i klar form kunne fremlægge en afrundet, selvstændig og kritisk fortolkning
- fortolke en romersk tekst og indsætte denne i dens relevante kontekst, eksempelvis genre- eller formmæssigt, mytologisk, historisk, kulturhistorisk, religiøst eller socialt

Kompetencer

Den studerende kan

- selvstændigt tolke og vurdere komplekse latinske tekster på højt niveau
- forholde sig kritisk til teksternes stilistiske, genre- og formmæssige særpræg
- anvende grundlæggende litteraturvidenskabelige teorier og metoder i forbindelse med tolkning af tekster
- overskue og forholde sig kritisk til specifikke problematikker indenfor forskningsområdet

c. Undervisningsfagets indhold

Det klassiske latin inddeles traditionelt i guldalderlatin og sølvalderlatin. Guldalderen var den romerske republikk sidste århundrede og tiden under kejser Augustus, hvor den græske litteratur stadig var forbilledet for de romerske forfattere. I den efterfølgende

sølvalder gjorde den romerske litteratur sig mere fri af de græske forbilleder og forholdt sig snarere til de romerske klassikere. Periodens prosaforfattere var især historikerne Tacitus og Sueton, filosofen Seneca, romanforfatterne Petronius og Apulejus, retorikerne Seneca den Ældre og Quintilian, brevskriveren Plinius den Yngre og naturhistorikeren Plinius den Ældre. Inden for lyrikken var epikeren Lucan, fabeldigteren Phædrus, tragediedigteren Seneca, satiredigteren Juvenal og lyrikeren Martial de mest fremtrædende navne.

Undervisningen omfatter en grundig videnskabelig og forskningsmæssig indføring i perioden i form af en gennemgang af væsentlige forfatterskaber, repræsentative tekster og vigtige emner og genrer samt periodens kultur og historie, suppleret med gennemgang og kritisk vurdering af væsentlige forskningsmæssige behandlinger af de pågældende tekster. Undervisningen suppleres med selvstudium.

d. Undervisnings- og arbejdsformer:

Undervisningen tilrettelægges på en sådan måde, at den understøtter humanioramodelen for aktiv læring og aktiverende undervisning beskrevet i § 7. Ved undervisningens begyndelse oplyser underviseren de studerende om, hvorledes studieaktiviteterne organiseres.

Følgende undervisningsformer kan forekomme på kurserne: Seminarer, forelæsning, e-læring (inkl. fjernundervisning via internettet), studenteroplæg, individuel vejledning eller en kombination af disse former.

e. Pensum:

65 ns. på latin samt min. 200 sider sekundærlitteratur hertil i form af artikler, artikelsamlinger eller monografier, som godkendes af underviser. Disse skal dække de forskellige genrer/forfatterskaber der opgives under primærlitteratur. Der må ikke være sammenfald af tekstopgivelser med fagene *Latinsk prosa* eller *Objekt og Tekst*.

f. Bedømmelseskriterier:

Under hensyntagen til eksamensform og studietrin lægges vægt på, i hvilken grad den studerendes præstation lever op til målbeskrivelsen, samt i hvilken grad den studerende opfylder de i § 2 nævnte generelle kompetencemål, især nr. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15 og 16, som faget i særlig grad understøtter. Karakteren gives i henhold til gradsopfyldelsen af målbeskrivelsen, som beskrevet i karakterbekendtgørelsen.

g. Eksamensbestemmelser:

Prøveform: Fri hjemmeopgave

Sideomfang pr. studerende: Min. 10 - max. 15 normalsider

Flere studerende kan bidrage til opgaven: Nej

Varighed: 14 dage

Censur: Ekstern prøve

Bedømmelse: 7-trinsskala

Vægtning: 10 ECTS

Reeksamen som ovenstående.

Valgfag

Valgfag kan principielt tages ved en hvilken som helst højere læreanstalt i Danmark eller udlandet, når blot indholdet er af relevans for Klassiske studier. Hvis en studerende ønsker at tage et valgfag ved en anden højere læreanstalt eller et andet studienævn under det humanistiske fakultet, skal vedkommende henvende sig til studienævnet for Historie, Klassiske studier og Marinarkæologi og sikre sig, at valgfaget kan godkendes.

Som fagrelevant valgfag udbydes fast kurset *Middelalder- og renæssancelatin* på 2. semester af kandidatuddannelsen

§ 26. Valgfag: Middelalder- og renæssancelatin

(Elective subject: Medieval and Renaissance Latin)

a. Undervisningens omfang:

26 timer i 2. semester

Vægtning: 10 ECTS

b. Målbeskrivelse:

Undervisningen tilrettelægges med fokus på de centrale læringsmål for de studerende som anført nedenfor. Dette understøttes af den valgte eksamensform (se pkt. g. nedenfor), der fremmer og udprøver de studerendes viden, færdigheder og kompetencer på følgende punkter:

Viden

Den studerende har

- overblik over de vigtigste typer latinsk litteratur i middelalder og renæssance
- viden om centrale genrer og forfattere i latinsk litteratur i middelalder og renæssance
- elementært kendskab til latinsk palæografi og bogtrykkets historie
- elementært kendskab til de vigtigste genrers og forfatteres baggrund i den klassiske tradition og til teksternes betydning i eftertiden

Færdigheder

Den studerende kan

- oversætte og kommentere latinske tekster fra middelalder og renæssance, samt analysere dem grammatisk og indholdsmæssigt
- indsætte teksterne i deres relevante kontekst, eksempelvis genre- eller formmæssigt, historisk, kulturhistorisk, religiøst eller socialt
- læse og kommentere udvalgte middelalderlige håndskrifter og tidlige trykte bøger
- anvende grundlæggende litteraturvidenskabelige teorier og metoder i forbindelse med tolkning af tekster

Kompetencer

Den studerende kan

- tolke og vurdere komplekse tekster på højt niveau
- forholde sig til genre- og formmæssige særpræg i latinske tekster fra middelalder og renæssance
- overskue og forholde sig kritisk til specifikke problematikker inden for forskningsområdet

c. Undervisningsfagets indhold

Undervisningen omfatter en grundig videnskabelig og forskningsbaseret indføring i latinsk litteratur fra middelalder og renæssance i form af en gennemgang af væsentlige forfatterskaber, repræsentative tekster, palæografi, væsentlige emner og genrer, suppleret med gennemgang og kritisk vurdering af væsentlige forskningsmæssige behandlinger af de pågældende tekster. Undervisningen suppleres med selvstudium.

d. Undervisnings- og arbejdsformer:

Undervisningen tilrettelægges på en sådan måde, at den understøtter humanioramodelen for aktiv læring og aktiverende undervisning beskrevet i § 7. Ved undervisningens begyndelse oplyser underviseren de studerende om, hvorledes studieaktiviteterne organiseres.

Følgende undervisningsformer kan forekomme på kurserne: Seminarer, forelæsning, e-læring (inkl. fjernundervisning via internettet), studiegrupper eller en kombination af disse.

e. Pensum:

Der opgives et pensum af primærtetekster og sekundærlitteratur til den afsluttende eksamen: min. 75 ns. på latin fordelt på begge perioder, der godkendes af underviser. Desuden opgives min. 300 sider sekundærlitteratur hertil i form af artikler, artikelsamlinger eller monografier, som godkendes af underviser. Disse skal dække de forskellige perioder/genrer/forfatterskaber der opgives under primærlitteratur. Der må ikke være sammenfald af tekststopgivelser med fagene *Latinsk prosa* eller *Objekt og Tekst*.

f. Bedømmelseskriterier:

Under hensyntagen til eksamensform og studietrin lægges vægt på, i hvilken grad den studerendes præstation lever op til målbeskrivelsen, samt i hvilken grad den studerende opfylder de i § 2 nævnte generelle kompetencemål, især nr. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15 og 16, som faget i særlig grad understøtter.

Karakteren gives i henhold til gradsopfyldelsen af målbeskrivelsen, som beskrevet i karakterbekendtgørelsen.

g. Eksamensbestemmelser:

Prøveform: Bunden hjemmeopgave

Sideomfang pr. studerende: min. 10, max. 15 ns. (+/- 10 %)

Flere studerende kan bidrage til opgaven: Nej

Varighed: 14 dage

Censur: Intern prøve med to eksaminatorer

Bedømmelse: 7-trinsskala

Vægtning: 10 ECTS

Reeksamen som ovenstående.

§ 27. Latinsk prosakomposition og stilistik

(Latin Prose Composition and Style)

a. Undervisningens omfang:

26 timer i 3. semester

Vægtning: 10ECTS

b. Målbeskrivelse:

Undervisningen tilrettelægges med fokus på de centrale læringsmål for de studerende som anført nedenfor. Dette understøttes af den valgte eksamensform (se pkt. g. nedenfor), der fremmer og udprøver de studerendes viden, færdigheder og kompetencer på følgende punkter:

Viden

Den studerende har

- sikker sprogfærdighed inden for latin
- et godt kendskab til latinsk sproghistorie
- et indgående kendskab til latinsk stilistik

Færdigheder

Den studerende kan

- aktivt beherske sprogets grammatik og syntaks
- i klar form kunne udtrykke sig på latin
- give en stilistisk analyse af en latinsk tekst og kommentere på ordvalg og sprogbrug
- oversætte en sammenhængende tekst fra dansk til latin
- gøre brug af almindelige latinske idiomer
- beherske syntaktisk analyse

Kompetencer

Den studerende kan

- vurdere specifikke grammatiske problemer
- anvende og forstå generelle og specifikke grammatiske termer på højt niveau
- benytte en præcis og konsekvent begrebsanvendelse
- anvende og forstå stilistisk terminologi

c. Undervisningsfagets indhold

Undervisningen omfatter gennemgange af repræsentative stykker af prosatekst i et omfang svarende til Russells *An Anthology of Latin Prose* med fokus på stilistik og sproghistorie samt ugentlige øvelser i at skrive latinsk prosa i et omfang svarende til f.eks. North and Hillards *Latin Prose Composition*. Undervisningen suppleres med selvstudium.

d. Undervisnings- og arbejdsformer:

Undervisningen tilrettelægges på en sådan måde, at den understøtter humanioramodelen for aktiv læring og aktiverende undervisning beskrevet i § 7. Ved undervisningens

begyndelse oplyser underviseren de studerende om, hvorledes studieaktiviteterne organiseres.

Følgende undervisningsformer kan forekomme på kurserne: Seminarer, forelæsning, e-læring (inkl. fjernundervisning via internettet), skriftlige øvelser eller en kombination af disse.

e. Pensum:

Et udvalg af latinsk prosatekst svarende til Russells *An Anthology of Latin Prose* samt min. 200 sider sekundærlitteratur om stilistik og sproghistorie af et omfang som Von Albrechts *Masters of Latin Prose*.

f. Bedømmelseskriterier:

Under hensyntagen til eksamensform og studietrin lægges vægt på, i hvilken grad den studerendes præstation lever op til målbeskrivelsen, samt i hvilken grad den studerende opfylder de i § 2 nævnte generelle kompetencemål, især nr. 1, 3, 4, 5, 8, 10, 13, 14, 15 og 16, som faget i særlig grad understøtter. Karakteren gives i henhold til gradsopfyldelsen af målbeskrivelsen, som beskrevet i karakterbekendtgørelsen.

g. Eksamensbestemmelser:

Der eksamineres i A) et kort prosastykke af kendt tekst valgt af eksaminator (f.eks. fra Russells *An Anthology of Latin Prose*) hvortil der stilles 5-7 grammatiske, syntaktiske og sproghistoriske analysespørgsmål samt ønskes en stilistisk analyse samt B) et kortere sammenhængende tekststykke på dansk der oversættes til latinsk prosa.

Prøveform: Bunden skriftlig prøve under tilsyn med computer

Varighed pr. studerende: 5 timer

Hjælpemidler: Ikke-elektroniske ordbøger og eksaminandens egne noter om stilistik

Censur: Ekstern prøve

Bedømmelse: 7-trinsskala

Vægtning: 10 ECTS

Reeksamen som ovenstående.

IV. Ikrafttræden og overgangsbestemmelser

§ 28. Gyldighed

Nærværende studieordning er udarbejdet i henhold til bekendtgørelse nr. 1328 af 15. november 2016 om bachelor- og kandidatuddannelser ved universiteterne samt bekendtgørelse nr. 1188 af 7. december 2009 om deltidsuddannelse ved universiteterne og har virkning for studerende immatrikuleret 1. september 2015 eller senere.

§ 29. Godkendelse

Indstillet til godkendelse af Studienævn for Historie, Klassiske studier og Marinarkæologi den.19. april 2017.

Godkendt af dekanen for Det Humanistiske Fakultet den 3. maj 2017.

§ 30. Overgangsbestemmelser

I studieordninger, der er udfærdiget før nærværende studieordnings ikrafttræden, erstattes referencerne til bekendtgørelsen med den nye bekendtgørelse, jf. side 3 i nærværende studieordning.

Studerende på tidligere studieordninger skal følge fagene i henhold til nærværende studieordning iht. nedenstående plan. Der undervises altid efter nyeste fag og pensum.

Studieordning 2017	Studieordning 2015	Studieordning 2012 og tidligere
Introduktion til studiet af latin	I 2017 er bedømmelse ændret fra B/IB til 7-trinsskala. Studerende, der ikke har bestået faget skal følge faget efter 2017-studieordningen.	Studerende der mangler et eller flere fag for at færdiggøre uddannelsen skal søge studienævnet for at få opstillet et studieforløb.
Tekst og samfund	I 2017 er pensum ændres til 201 ns. (200 linjer indskrifter) og eksamensform er ændret til portefølje. Forudsætning bortfalder. Studerende, der ikke har bestået faget skal følge faget efter 2017-studieordningen.	
Romersk poesi	Samme som 2017	
Latinsk prosa	Samme som 2017	
Objekt og tekst	Samme som 2017	
Sølvalderlatin	Samme som 2017	
Valgfag: Middelalder- og renæssancelatin	Samme som 2017	
Latinsk prosakomposition og stilistik	Samme som 2017	

Almen del

V. Fællesbestemmelser for de humanistiske uddannelser ved Syddansk Universitet

Findes på Fakultetssekretariatets hjemmeside under:
www.sdu.dk/hum/faellesbestemmelser

Om dispensation fra regler i studieordningen:

Universitetet kan, når det er begrundet i usædvanlige forhold, dispensere fra de regler i studieordningen, der alene er fastsat af universitetet (jf. Bekendtgørelse om bachelor- og kandidatuddannelser ved universiteterne).

Bilag

Bilag 1. Bacheloruddannelsen med sidefag i Latin (45 ECTS). Sammenhæng mellem kvalifikationsramme, uddannelsens kompetenceprofil samt de enkelte fagelementers læringsmål.

<i>Kvalifikationsrammen for videregående uddannelser</i>	<i>Uddannelsens kompetencemål</i>	<i>De enkelte fagelementers læringsmål</i>
Viden:		
Skal have forskningsbaseret viden om teori, metode og praksis inden for et eller flere fagområder.	Dimittenden har <ul style="list-style-type: none"> ▪ en forskningsbaseret viden om sprog og kulturoversættelse 	§ 20 Introduktion til Latin § 21 Tekst og samfund § 22 Romersk poesi
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Indsigt i formsprog (især "det klassiske") i tekst og billede 	§ 20 Introduktion til Latin § 21 Tekst og samfund § 22 Romersk poesi
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ viden om myte og videnskab 	§ 20 Introduktion til Latin § 21 Tekst og samfund § 22 Romersk poesi
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ indsigt i retorik, i historisk lys og i praksis 	§ 20 Introduktion til Latin § 21 Tekst og samfund
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ indblik i væsentlige sider af den klassiske kultur og dens udvikling i Vesteuropa 	§ 20 Introduktion til Latin § 21 Tekst og samfund § 22 Romersk poesi
Skal kunne forstå og reflektere over teori, videnskabelige metoder og praksis.	Dimittenden skal <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>kunne afgrænse og definere et fagligt problem på et videnskabeligt niveau</i> 	§ 21 Tekst og samfund § 22 Romersk poesi

Færdigheder:		
Skal kunne anvende et eller flere fagområders videnskabelige metoder og redskaber samt kunne anvende generelle færdigheder, der knytter sig til beskæftigelse inden for fagområdet/erne.	<i>Dimittenden skal</i>	
	2. <i>kunne systematisere kompleks viden og data samt udvælge og prioritere forhold, der er væsentlige for emnet</i>	§ 20 Introduktion til Latin § 21 Tekst og samfund § 22 Romersk poesi
	3. <i>kritisk kunne anvende fagets forskellige teorier og metode</i>	§ 21 Tekst og samfund § 22 Romersk poesi
	4. <i>have en præcis og konsekvent begrebsanvendelse</i>	§ 21 Tekst og samfund § 22 Romersk poesi
	5. <i>kunne argumentere på et grundlæggende videnskabeligt niveau</i>	§ 22 Romersk poesi
	6. <i>tage kritisk stilling til benyttede kilder og dokumentere disse ved hjælp af referencer, noter og bibliografi</i>	§ 21 Tekst og samfund § 22 Romersk poesi
	7. <i>anvende IT som et redskab i forbindelse med såvel informationssøgning som mundtlig og skriftlig formidling</i>	§ 20 Introduktion til Latin § 21 Tekst og samfund § 22 Romersk poesi
	8. <i>kunne forstå og anvende faglige tekster på engelsk og på de skandinaviske sprog</i>	§ 20 Introduktion til Latin § 21 Tekst og samfund § 22 Romersk poesi

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ skrive, tolke og vurdere tekster på højt niveau ▪ arbejde med komplekse informationer i tekst og billede ▪ løse og selvstændigt fremlægge faglige opgaver 	<p>§ 21 Tekst og samfund § 22 Romersk poesi</p>
Skal kunne vurdere teoretiske og praktiske problemstillinger samt begrunde og vælge relevante analyse- og løsningsmodeller.	<p>Dimittenden skal</p> <p>9. <i>kunne undersøge, analysere og løse faglige problemer ved hjælp af relevante faglige teorier og metoder samt relatere dette til aktuel forskning</i></p>	<p>§ 21 Tekst og samfund § 22 Romersk poesi</p>
Skal kunne formidle faglige problemstillinger og løsningsmodeller til både fagfæller og ikke-specialister.	<p>Dimittenden skal</p> <p>10. <i>kunne indgå i en dialog på et fagligt grundlag</i></p>	<p>§ 21 Tekst og samfund § 22 Romersk poesi</p>
	<p>11. <i>anvende et sprog - skriftligt og/eller mundtligt der er emneorienteret, præcist og korrekt</i></p>	<p>§ 20 Introduktion til Latin § 21 Tekst og samfund § 22 Romersk poesi</p>
	<p>12. <i>formidle faglige problemstillinger og løsningsmodeller, således at det bliver relevant og forståeligt for forskellige målgrupper</i></p>	<p>§ 21 Tekst og samfund § 22 Romersk poesi</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • formulere sig klart, præcist og på et højt teoretisk niveau • formidle og diskutere viden og teorier inden for de respektive dele af de klassiske fag på et højt niveau • varetage formidlingsopgaver inden for et bredt felt 	<p>§ 21 Tekst og samfund § 22 Romersk poesi</p>
Kompetencer:		

<p>Skal kunne håndtere komplekse og udviklingsorienterede situationer i studie- eller arbejdssammenhænge.</p>	<p><i>Dimittenden skal kunne</i></p> <p><i>13. fokusere og skabe sammenhæng i løsning af opgaver</i></p>	<p>§ 21 Tekst og samfund § 22 Romersk poesi</p>
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ håndtere komplekse og udviklingsorienterede situationer i studie- eller arbejdssammenhænge, herunder 	<p>§ 21 Tekst og samfund § 22 Romersk poesi</p>

Bilag 2. Kandidatuddannelsen med sidefag i Latin (50 ECTS). Sammenhæng mellem kvalifikationsramme, uddannelsens kompetenceprofil samt de enkelte fagelementers læringsmål.

Kvalifikationsrammen for vidergående uddannelser	Kompetencemål	De enkelte fagelementers læringsmål
Viden:		
Skal inden for et eller flere fagområder have viden, som på udvalgte områder er baseret på højeste internationale forskning inden for et fagområde.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ har viden om den klassiske kultur og dens udvikling, dens grundlæggende betydning for Europa og Middelhavsregionen, samt dens videre liv og reception i den moderne verden 	§ 23 Latinsk prosa § 24 Objekt og tekst § 25 Sølvalderlatin § 26 Middelalder- og renæssancelatin
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ har viden om græsk og romersk litteratur, historie, arkæologi og idehistorie samt om de vigtigste teoridannelser, der knytter sig til disse områder 	§ 23 Latinsk prosa § 24 Objekt og tekst § 25 Sølvalderlatin § 26 Middelalder- og renæssancelatin
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ har indsigt i sprog- og kulturoversættelse, i det klassiske formsprog og dets historie, samt i forholdet mellem myte og videnskab 	§ 23 Latinsk prosa § 24 Objekt og tekst § 25 Sølvalderlatin § 26 Middelalder- og renæssancelatin
Skal kunne forstå og på et videnskabeligt grundlag reflektere over fagområdet/ernes viden samt kunne identificere videnskabelige problemstillinger.	Kandidaten <i>1. skal kunne afgrænse og definere et fagligt problem på et højt videnskabeligt niveau</i>	§ 23 Latinsk prosa § 24 Objekt og tekst § 25 Sølvalderlatin § 26 Middelalder- og renæssancelatin § 27 Latinsk prosakomposition og stilistik
Færdigheder:		
Skal mestre fagområdet/ernes videnskabelige metoder og redskaber samt mestre generelle færdigheder, der knytter sig til beskæftigelse inden for fagområdet/erne.	Kandidaten <i>3. skal kunne systematisere kompleks viden og data samt udvælge og prioritere forhold, der er væsentlige for emnet</i>	§ 23 Latinsk prosa § 24 Objekt og tekst § 25 Sølvalderlatin § 26 Middelalder- og renæssancelatin § 27 Latinsk prosakomposition og stilistik
	<i>4. kan kritisk vurdere fagets forskellige teorier og metoder</i> <i>5. har en præcis og konsekvent begrebsanvendelse</i>	§ 23 Latinsk prosa § 24 Objekt og tekst § 25 Sølvalderlatin § 26 Middelalder- og renæssancelatin § 27 Latinsk prosakomposition og stilistik

	<p>6. kan argumentere på et holdbart videnskabeligt grundlag</p>	<p>§ 23 Latinsk prosa § 24 Objekt og tekst § 25 Sølvalderlatin § 26 Middelalder- og renæssancelatin</p>
	<p>9. kan tage kritisk stilling til benyttede kilder og dokumentere disse ved hjælp af referencer, noter og bibliografi</p>	<p>§ 23 Latinsk prosa § 24 Objekt og tekst § 25 Sølvalderlatin § 26 Middelalder- og renæssancelatin</p>
	<p>14. kan anvende it som et redskab i forbindelse med såvel informationssøgning som mundtlig og skriftlig formidling</p>	<p>§ 23 Latinsk prosa § 24 Objekt og tekst § 25 Sølvalderlatin § 26 Middelalder- og renæssancelatin § 27 Latinsk prosakomposition og stilistik</p>
	<p>15. kan forstå og anvende faglige tekster på engelsk og på de skandinaviske sprog</p>	<p>§ 23 Latinsk prosa § 24 Objekt og tekst § 25 Sølvalderlatin § 26 Middelalder- og renæssancelatin § 27 Latinsk prosakomposition og stilistik</p>
	<p>16. kan formulere sig om faglige emner på engelsk</p>	<p>§ 23 Latinsk prosa § 24 Objekt og tekst § 25 Sølvalderlatin § 26 Middelalder- og renæssancelatin</p>
	<p>Kandidaten</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kan anvende fagets metoder, især litterær analyse, oversættelsesvurdering, kildekritik, stil- og idéhistorie, til at analysere og tolke den klassiske kulturs levn og beretninger 	<p>§ 23 Latinsk prosa § 24 Objekt og tekst § 25 Sølvalderlatin § 26 Middelalder- og renæssancelatin § 27 Latinsk prosakomposition og stilistik</p>
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ kan indsætte den klassiske kulturs levn, tekster og tanker i et længere historisk perspektiv 	<p>§ 23 Latinsk prosa § 24 Objekt og tekst § 25 Sølvalderlatin § 26 Middelalder- og renæssancelatin</p>
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ kan vurdere fagets teoridannelser ud fra selvvalgte, relevante metoder 	<p>§ 23 Latinsk prosa § 24 Objekt og tekst § 25 Sølvalderlatin § 26 Middelalder- og renæssancelatin</p>

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ kan definere og selvstændigt fremlægge faglige emner og problemstillinger 	§ 23 Latinsk prosa § 24 Objekt og tekst § 25 Sølvalderlatin § 26 Middelalder- og renæssance-latin
Skal kunne vurdere og vælge blandt fagområdet/ernes videnskabelige metoder, redskaber og generelle færdigheder samt på et videnskabeligt grundlag opstille nye analyse- og løsningsmodeller.	Kandidaten skal <i>2. udtømmende kunne undersøge, analysere og løse faglige problemer ved hjælp af relevante faglige teorier og metoder samt inddrage aktuel international forskning</i>	§ 23 Latinsk prosa § 24 Objekt og tekst § 25 Sølvalderlatin § 26 Middelalder- og renæssance-latin
Skal kunne formidle forskningsbaseret viden og diskutere professionelle og videnskabelige problemstillinger med både fagfæller og ikke-specialister.	Kandidaten skal <i>7. kunne igangsætte og gennemføre en faglig dialog</i>	§ 23 Latinsk prosa § 24 Objekt og tekst § 25 Sølvalderlatin § 26 Middelalder- og renæssance-latin
	<i>10. kunne anvende et sprog – skriftligt og/eller mundtligt – der er emne orienteret, præcist og korrekt</i>	§ 23 Latinsk prosa § 24 Objekt og tekst § 25 Sølvalderlatin § 26 Middelalder- og renæssance-latin § 27 Latinsk prosakomposition og stilistik
	<i>11. kunne formidle forskningsbaseret viden og diskutere komplekse videnskabelige problemstillinger, således at det bliver relevant og forståeligt for forskellige målgrupper</i>	§ 23 Latinsk prosa § 24 Objekt og tekst § 25 Sølvalderlatin § 26 Middelalder- og renæssance-latin
Kompetencer:		
Skal kunne styre arbejds- og udviklingssituationer, der er komplekse, uforudsigelige og forudsætter nye løsningsmodeller.	Kandidaten skal <i>8. kunne fokusere og skabe sammenhæng i løsning af opgaver</i>	§ 23 Latinsk prosa § 24 Objekt og tekst § 25 Sølvalderlatin § 26 Middelalder- og renæssance-latin § 27 Latinsk prosakomposition og stilistik
	<i>12. kunne styre arbejds- og udviklingssituationer, der er komplekse og forudsætter nye løsningsmodeller samt kunne indgå i et samarbejde, herunder kunne modtage og give konstruktiv kritik</i>	§ 23 Latinsk prosa § 24 Objekt og tekst § 25 Sølvalderlatin § 26 Middelalder- og renæssance-latin

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ kan styre arbejds- og udviklingssituationer, der er komplekse, uforudsigelige og som forudsætter nye løsningsmodeller 	§ 23 Latinsk prosa § 24 Objekt og tekst § 25 Sølvalderlatin § 26 Middelalder- og renæssancelatin § 27 Latinsk prosakomposition og stilistik
Skal selvstændigt kunne igangsætte og gennemføre fagligt og tværfagligt samarbejde og påtage sig professionelt ansvar.	Kandidaten skal <i>13. kunne arbejde selvstændigt, disciplineret, struktureret og målrettet, herunder også kunne overholde deadlines og formalia</i>	§ 23 Latinsk prosa § 24 Objekt og tekst § 25 Sølvalderlatin § 26 Middelalder- og renæssancelatin § 27 Latinsk prosakomposition og stilistik
Skal selvstændigt kunne tage ansvar for egen faglig udvikling og specialisering.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ kan selvstændigt igangsætte og gennemføre fagligt og tværfagligt samarbejde og påtage sig professionelt ansvar 	§ 23 Latinsk prosa § 24 Objekt og tekst § 25 Sølvalderlatin § 26 Middelalder- og renæssancelatin
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ kan selvstændigt tage ansvar for egen faglig udvikling og specialisering 	§ 23 Latinsk prosa § 24 Objekt og tekst § 25 Sølvalderlatin § 26 Middelalder- og renæssancelatin